

Rödl & Partner

Echo

Data: 21.09.2021

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

CO OZNACZA DLA FIRMY REWIZJA FINANSOWA

Pojęcia audytu finansowego i rewizji finansowej często kojarzą się firmom negatywnie. Audytor postrzegany jest jedynie jako osoba poszukująca błędów, która wzbudza niepokój wśród księgowych. Czy tak powinno być?

Rewizja finansowa obejmuje różne usługi audytu finansowego, które mają podnieść wiarygodność danych zawartych w sprawozdaniu finansowym.

Rewizja finansowa pełni trzy funkcje:

- kontrolną – polega na weryfikacji prawidłowości i rzetelności informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych;
- informacyjną – na podstawie przeprowadzonych prac biegły wskazuje propozycję korekt do sprawozdania;
- uwierzytelniającą – obejmuje wydanie opinii bądź raportu na temat sprawozdania finansowego.

Czynności rewizji finansowej to usługi atestacyjne, takie jak: badania, przeglądy sprawozdań finansowych oraz inne usługi zastrzeżone dla biegłego rewidenta.

Z wymienionych czynności rewizji finansowej najczęściej świadczonymi usługami są badania oraz przeglądy sprawozdań finansowych.

BADANIE A PRZEGLĄD SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Celem badania sprawozdania finansowego jest sporządzenie przez biegłego rewidenta pisemnej opinii wraz z raportem o tym, czy sprawozdanie finansowe rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętą polityką rachunkowości. Zgodnie ze Standardami Badania biegły ma obowiązek przeprowadzić różnorodne procedury badania, aby uzyskać odpowiednie i wystarczające dowody, które pozwolą wyrazić opinię o sprawozdaniu z wysokim poziomem pewności.

Przeprowadzając przegląd sprawozdania finansowego, biegły rewident zbiera informacje i przeprowadza procedury, głównie analityczne, aby stwierdzić, czy sprawozdanie sporządzono zgodnie z obowiązującymi ramami sprawozdawczości finansowej. Biegły wykonuje procedury pozwalające uzyskać ograniczoną pewność na temat wszelkich elementów mogących prowadzić do istotnego zniekształcenia sprawozdań finansowych.

UWAGA! Różnica między badaniem a przeglądem tkwi w poziomie zapewnienia, jakiego udziela biegły rewident. Ma to związek z rodzajem oraz liczbą wykonywanych procedur.

Podczas badania biegły skupia się na szczegółowym sprawdzeniu wykazanych danych w sprawozdaniu finansowym. Sprawdza je wyrywkowo, opierając się na próbkowaniu. Dane te są przeliczane, szacowane, porównywane, poddawane analizie. Biegły rozmawia także z

pracownikami przedsiębiorstwa, zadaje pytania, dokonuje obserwacji i inspekcji, ocenia system kontroli wewnętrznej.

Przegląd badania finansowego polega głównie na wykonywaniu procedur analitycznych, zadawaniu pytań oraz analizie otrzymanych informacji.

Badanie sprawozdań finansowych jest pojęciem szerszym od przeglądu. Daje odbiorcom najwyższy poziom zapewnienia o rzetelności sytuacji majątkowej, jakie może dać biegły rewident.

AUDYT – NIE ZAWSZE OBOWIĄZKOWY

Badanie sprawozdania finansowego może być ustawowe (obowiązkowe) lub dobrowolne. Ustawa o rachunkowości określa podmioty zobowiązane do badania sprawozdań finansowych. Należą do nich m.in. spółki akcyjne oraz inne jednostki po spełnieniu dwóch z trzech poniższych warunków:

- a) średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób;
- b) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2,5 mln euro;
- c) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 5 mln euro.

Średnioroczne zatrudnienie można ustalić na podstawie przepisów o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych, przepisów o Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub metod, które obowiązują przy sporządzaniu sprawozdań z zakresu zatrudnienia i wynagrodzeń dla potrzeb statystyki publicznej. Wybraną metodę powinno się stosować w sposób ciągły.

Do ustalenia wymaganej ustawowo wartości przychodów należy wziąć pod uwagę przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz z przychodów operacji finansowych, bez przychodów ze sprzedaży materiałów i bez pozostałych przychodów operacyjnych. Nie należy zatem brać pod uwagę całych przychodów ze sprzedaży.

UWAGA! Ponieważ progi ustawowe są wyrażone w euro określając wartość przychodów oraz sumy bilansowej w walucie obcej, należy przyjąć średni kurs ogłoszony przez Narodowy Bank Polski na dzień bilansowy.

Obowiązkowemu badaniu podlegają także sprawozdania finansowe spółek przejmujących i spółek nowo zawiązanych, sporządzone za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, a także roczne sprawozdania finansowe jednostek sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości.

Pozostałe podmioty mogą również poddać swoje sprawozdanie badaniu i będzie to wtedy badanie dobrowolne. Najczęściej są one przeprowadzane, aby uwiarygodnić dane zawarte w sprawozdaniu dla potrzeb podmiotów zewnętrznych, takich jak banki, udziałowcy, kontrahenci.

Przegląd sprawozdania finansowego nie jest obowiązkowy (poza przeglądami śródrocznymi podmiotów notowanych). Podobnie jak w przypadku badań dobrowolnych decydują się na niego często małe i średnie przedsiębiorstwa, aby zwiększyć wiarygodność swoich sprawozdań, kiedy oczekiwany poziom zapewnienia jest niższy niż dla badania.

PRZYKŁAD

Dane przedsiębiorstwa za 2020 rok:

Średnioroczne zatrudnienie:

48 osób

Suma bilansowa: 12 000 000 zł

Przychody netto ze sprzedaży:

20 500 000 zł

Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług: 18 000 000 zł

Zmiana stanu produktów:

– 2 000 000 zł

Przychody netto ze sprzedaży towarów: 4 000 000 zł

Przychody netto ze sprzedaży materiałów: 500 000 zł

Pozostałe przychody operacyjne: 1 500 000 zł

Przychody finansowe:

1 800 000 zł

Średni kurs ogłoszony przez NBP na 30.12.2020 – 4,5272 zł

Średni kurs ogłoszony przez NBP na 31.12.2020 – 4,6148 zł

Średni kurs ogłoszony przez NBP na 31.12.2019 – 4,2585 zł

Analiza spełnienia warunków:

1) Średnioroczne zatrudnienie wynosi 48 osób.

Warunek niespełniony.

2) Suma aktywów na koniec roku wynosi:

12 000 000 zł / 4,6148 zł

= 2 600 329,38 euro

2 600 329,38 euro > 2 500 000 euro

Warunek spełniony.

3) Wymagana ustawowo wartość przychodów wynosi:

(18 000 000 zł + 4 000 000 zł

+ 1 800 000 zł) / 4,6148 zł

= 5 157 319,93 euro

5 157 319,93 euro > 5 000 000 euro

Warunek spełniony.

W związku ze spełnieniem przez dane przedsiębiorstwo dwóch z trzech warunków z art. 64 ust 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości w 2020 r. badanie obowiązkowe sprawozdania finansowego odbędzie się za 2021 r.

Do przeliczenia wartości w walucie należy przyjąć średni kurs ogłoszony przez Narodowy Bank Polski na dzień bilansowy. Z uwagi na duże wahania kursów z końcem roku przyjęcie błędnego kursu z dnia poprzedzającego dzień bilansowy skutkowałoby mylnym stwierdzeniem, że warunki nie zostały spełnione.

W analizowanym przykładzie należy zwrócić szczególną uwagę, które przychody są uwzględniane w kalkulacji. Dodano do siebie: przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, przychody netto ze sprzedaży towarów oraz przychody finansowe. Niewzięcie pod uwagę przychodów finansowych lub sugerowanie się tylko przychodami netto ze sprzedaży skutkowałoby błędnym stwierdzeniem o niespełnieniu warunku z art. 64 ust 1 pkt 4 lit. c ustawy o rachunkowości.

Dzięki rewizji finansowej możliwe jest ustalenie, czy sprawozdania finansowe przekazywane interesariuszom są wiarygodne i rzetelne.

KORZYŚCI Z REWIZJI FINANSOWEJ

Firmy, które poddały się badaniu sprawozdania, obowiązkowemu lub nie, i uzyskały opinie bez zastrzeżeń, potwierdzają swoją wiarygodność i na przykład mogą łatwiej uzyskać kredyt lub pożyczkę na prowadzenie działalności. Opinia bez zastrzeżeń jest także informacją dla klientów oraz inwestorów przedsiębiorstwa, że mogą bezpiecznie przeprowadzać z nim transakcje.

Przeprowadzenie rewizji finansowej jest korzystne przede wszystkim dla samej firmy. Może to pomóc w poprawie efektywności pracy firmy, wykazaniu słabości organizacyjnych i systemowych, wykryciu nadużyć, oszustw czy zidentyfikowaniu zagrożeń, a także daje szansę na poprawę zidentyfikowanych błędów, ponieważ wydawana opinia dotyczy sprawozdania finansowego po korektach.

CZY PODDAĆ SIĘ BADANIU

Badanie sprawozdania finansowego zapewnia wysoki poziom prawidłowości tego sprawozdania. Efektem jest poprawa zaufania odbiorców do sprawozdania dzięki zwiększeniu wiarygodności danych w nim zawartych. Badanie wskazuje słabe strony kontroli wewnętrznej i jednocześnie zaleca rozwiązania wpływających na ich poprawę. Umożliwia wykrycie zniekształceń wynikających z błędów lub oszustw, co pozwala przedsiębiorstwu na natychmiastowe podjęcie czynności naprawczych.

Przegląd sprawozdania finansowego jest dodatkowym środkiem kontroli wspierającym kontrolę wewnętrzną. W tym przypadku biegły rewident ma obowiązek zgłosić kierownictwu wszelkie nieprawidłowości, które według osądu biegłego są istotne i wymagają działania. Przegląd sprawozdania może zwiększyć wiarygodność danych finansowych firmy i pomóc wzbudzić zainteresowanie inwestorów, pozyskać finansowania czy przygotować firmę do sprzedaży. Dla przedsiębiorstwa prężnie rozwijającego się może się okazać etapem przejściowym, który przygotowuje do badania sprawozdania finansowego.

Celem badania lub przeglądu sprawozdania finansowego nie jest poszukiwanie winnych za błędy czy niedociągnięcia. Audyt finansowy ma charakter głównie uwierzytelniający, ale pomaga również przedsiębiorstwom w identyfikacji i poprawie nieprawidłowości w

codziennym funkcjonowaniu. Niesie ze sobą wiele korzyści i ma pozytywny wpływ na funkcjonowanie firmy. Z usług biegłego rewidenta warto skorzystać, nawet jeśli prawo nie narzuca takiego obowiązku.

Maria Rutkowska, starszy konsultant w dziale audytu [w warszawskim biurze Rödl & Partner](#)